

[Gert Petersen]

ter sig over for hinanden på bestemte velafgrænsede områder, og som afgiver suveræniteten på disse områder, altså i modsætning til en føderation, en forbundsstat, hvor der ikke er tale om uafhængige stater, men om delstater. Det er det, SF siger nej til. Derimod mener vi, at en europæisk konføderation er værd at overveje. Foruden reguleringer og nært samarbejde rummer nationalstaten uægtelig store risici. Nationalbevidstheden kan slå om i aggressiv nationalisme, og med mit kendskab til Europas historie er det en reel fare, og så vil vi opleve det, som Adam Michnik advarede imod, at nogle af landene vælger en nationalistisk og autoritær vej til skade for sig selv og sandelig også til skade for alle andre. Derfor bør vi arbejde for relationer, der både respekterer den nationale bevidsthed og nationalstaten, men som samtidig knytter staterne sammen i et tæt, intimt og forpligtende samarbejde. Vi skal ikke udslutte grænserne, men arbejde for, at de får den mindst mulige praktiske betydning for det menneskelige samkvem. Det gælder også, når det handler om at sikre en varig fred i Europa. Vi har en enorm chance efter Bresjnev-doktrinen bortfald.

Hvor er centralfronten, som er så central for NATO's planlægning, blevet af? Hvad vil NATO med kortdistanceraketter, der kun kan ramme mål i det demokratiske Østeuropa? Sovjettropper trækkes ud af Østeuropa. Østeuropæiske stater reducerer deres militær med op mod halvdelen. De har alle fået ikkekommunistiske regeringer. I DDR er forsvarsministeren såmænd en gammel militærnægter. Selv Sovjet har foretaget ensidige reduktioner, og hele denne proces vil blive forstærket i år gennem en ny nedrustningsaftale. Så melder spørgsmålet sig: Hvad i alverden skal vi med NATO? NATO's raison d'être, undskyld fremmedordet, NATO's selvbegrundelse har været, at der var en østlig trussel, som kun kunne holdes i ave gennem en stærk militærmagt i form af NATO. Når den østlige trussel forsvinder, må NATO da være forældet og overflødig og kan gå hen og blive til noget i retning af en dinosaur.

Et helt andet perspektiv toner frem: over nogle år at afskaffe begge blokke og erstatte dem med en fælles sikkerhedsordning omfattende alle demokratiske stater i Helsinkiprocesen. Jeg siger demokratiske stater, og i den forbindelse er det værd at betænke, at Sovjet-

unionen i dag er en flerpartistat. Oppositionen overtager nu i disse dage bystyret i storbyer som Moskva, Leningrad og Kiev. Næste valg til sovjetparlamentet tegner til at blive som et valg i Danmark.

En sådan fælles sikkerhed må fungere på et meget lavt militært niveau, altså være baseret på en vidtgående nedrustning og baseret på tæt gensidig kontrol. Helsinkiprocesen kan danne rammen herfor. Her mødes de europæiske stater inklusive Sovjet med USA og Canada, og man må både have USA og Sovjet med, ellers er den fælles sikkerhed en illusion.

I forbindelse med Helsinkiprocesen kan der opbygges fælles arrangementer endnu, mens de 2 pagter stadig eksisterer som politiske kendsgerninger i hvert fald, og så kan vi få en glidende overgang fra blokdeling til fælles sikkerhed.

Jeg har ligesom hr. Per Stig Møller også læst nordmanden Johan Jørgen Holst. Jeg lagde mere vægt på nogle af de andre betragtninger, som han kom med, jeg tror i den samme artikel. Han pegede her på nogle byggeklodser for skabelsen af en sådan europæisk sikkerhedsordning og siger, at Helsinkiprocesen kan fungere som forum for strategidebat og krisestyring, som database, som organ for gensidig kontrol og måske også blive til et organ, der kan stå for fredsbevarende operationer i Europa, hvis lokale brande truer med at brede sig, eller for at beskytte truede mindretals rettigheder. Her så jeg gerne en kobling til FN, hvor tiden snart må være inde til at genoplive de fredsbevarende bestemmelser i FN-chartret, det kapitel, der blev lagt på is, da den kolde krig brød ud.

I den forbindelse og til afslutning nogle ord om det tyske spørgsmål: Den tyske samling er ikke til at komme udenom, men det er ikke lige gyldigt, hvordan og under hvilke vilkår den finder sted. Det øvrige Europa må kunne føle sig tryk. Desværre har forbundskansler Kohl af opportunistiske grunde skabt utryghed omkring Oder-Neisse-grænsen. Det må være en ubetinget forudsætning, at denne grænse er folkeretligt garanteret, inden foreningen finder sted. Jeg synes, at både Polen og andre nabo-stater, herunder Danmark, bør inddrages i de såkaldte 2 + 4-forhandlinger.

På den anden side er det bemærkelsesværdigt, at netop Vesttyskland er det NATO-land, der presser mest på for en ensidig vestlig nedrustning. Begrebet findes også i Vesten, og det